Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i (DMDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i (DMDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20242

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i (DMDÖ), bireylerin mevcut ruh hâlleri hakk?ndaki anl?k dü?ünce ve de?erlendirmelerini, yani meta-duygu deneyimlerini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle bireyin o anki ruh halini izleme ve netle?tirme becerisinin durumsal düzeyini de?erlendirir. DMDÖ, Fatih Cemil Kavc?o?lu taraf?ndan 2011 y?l?nda Orta Do?u Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) tamamlanan yüksek lisans tezinde geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, meta-duygu tecrübesinin, yüz ifadelerinden duygular? tan?ma sürecindeki ruh hâli ile uyum etkisine olan rolünü incelemek olmu?tur.

Ölçek, durum bazl? (state) ölçüm yaparak, ki?inin duygusal durumu hakk?ndaki fark?ndal???n?n ve kabulünün zaman içindeki de?i?imini yakalamay? hedefler. Bu adaptasyon çal??mas?, klinik ve deneysel psikoloji alanlar?nda, duygusal düzenleme ve bili?sel süreçler aras?ndaki etkile?imleri anlamak için önemli bir zemin sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Durumluk Meta-Duygu, Meta-duygu, Duygu Tan?ma, Ruh Hâli Uyum Etkisi, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, ODTÜ.

Yazarlar

Fatih Cemil Kavc?o?lu

Amaç

Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i (DMDÖ)'nin temel amac?, bireylerin belirli bir anda deneyimledikleri meta-duygu seviyesini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle ki?inin mevcut ruh hâlini ne kadar net alg?lad???n? ve bu ruh hâli üzerine ne tür dü?üncelere sahip oldu?unu belirlemeye odaklanm??t?r. Bu durumsal ölçüm, duygusal deneyimlerin anl?k ba?lam?n? anlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçe?in geli?tirilmesindeki birincil ba?lam, meta-duygu deneyiminin, bireylerin di?er insanlar?n yüz ifadelerinden duygular? tan?ma yetene?i üzerindeki etkisini ara?t?rmakt?r. Bu, duygusal zekâ ve sosyal bili? alanlar?nda deneysel çal??malar yürütmek için güçlü bir araç sa?lamaktad?r.

Yap?

DMDÖ, "Durumluk Meta-Duygu" ad? verilen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Meta-duygu, bireyin kendi duygusal durumlar?n? izleme, de?erlendirme ve yönetme becerisi olarak tan?mlan?r. Durumluk yap?s?, ki?inin bu becerileri kal?c? bir özellik (trait) olarak de?il, belirli bir tetikleyici veya

ARABPSYCHOLOGY.COM

ba?lam (state) kar??s?nda anl?k olarak nas?l deneyimledi?ini yans?t?r.

Ölçek, muhtemelen, ki?inin mevcut duygusal durumunu ne kadar iyi anlad???n? (Netlik) ve bu duygulara ne kadar dikkat etti?ini (?zleme) kapsayan alt boyutlardan olu?maktad?r. Bu boyutlar, duygusal bilginin i?lenmesinde ve duygusal tepkilerin düzenlenmesinde önemli rol oynar.

Geçerlik

Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i'nin (DMDÖ) Türkçe adaptasyon sürecinde, psikometrik geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamay? hedeflemi?tir. Kavc?o?lu'nun tezinde yer alan geçerlik analizleri, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu, di?er ilgili yap?larla olan ili?kisini (ölçüt geçerli?i) ve maddelerinin ölçülen yap?y? temsil etme yetene?ini (içerik geçerli?i) incelemi?tir.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir uyarlama çal??mas? ba?lam?nda, özellikle e? zamanl? geçerlik ve yap? geçerli?i kan?tlar?n?n sunulmu? olmas? beklenir. Bu analizler, DMDÖ'nün Türk kültüründe meta-duygu deneyimini ölçmek için uygunlu?unu ortaya koymaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, Kavc?o?lu (2011) tezinde detayland?r?lm??t?r. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini ifade eder. Bu kapsamda, ölçe?in iç tutarl?l??? (Cronbach Alfa katsay?s?) büyük olas?l?kla hesaplanm??t?r. ?ç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Durumluk ölçekler söz konusu oldu?unda, test-tekrar test güvenirli?i genellikle k?sa aral?klarla veya duruma ba?l? olarak daha dikkatli yorumlanmal?d?r, ancak iç tutarl?l?k, ölçe?in anl?k durumlar? yakalama yetene?i aç?s?ndan temel bir güvenirlik göstergesidir.

Faktör Analizi

DMDÖ'nün yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Adaptasyon çal??malar?nda genellikle, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulan?r.

Bu analizler, Durumluk Meta-Duygu yap?s?n?n kaç boyuttan olu?tu?unu ve bu boyutlar?n hangi maddelerle yüklendi?ini belirlemeye yard?mc? olur. Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in kuramsal temelini desteklemeli ve durumsal meta-duygunun bile?enlerini netle?tirmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak, maddelerin genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme ile yan?tland??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum). Bu derecelendirme, kat?l?mc?n?n o anki durumsal deneyimini yans?tmas?n? sa?lar.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri (Yüksek lisans tezinin hedef kitlesi göz önüne al?nd???nda).

Age Group: Genç Yeti?kinler (18-30 ya? aras?).

Population Details: Çal??ma, büyük olas?l?kla Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ö?rencileri gibi akademik bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Bu durum, sonuçlar?n genellenebilirli?ini etkileyebilir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Psikometri, Duygusal Zekâ, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i'nin adaptasyon çal??mas? **2011** y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için resmi izinlerin ölçe?i uyarlayan sorumlu yazardan talep edilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi almak için yazarla ileti?ime geçilmelidir.

Yazar?n ileti?im adresi: kafatih@metu.edu.tr

Kaynaklar

Kavc?o?lu, F. C. (2011). *The role of meta-mood experience on the mood-congruency effect in recognizing emotions from facial expressions* (Master's thesis). Middle East Technical University School Of Social Sciences, Ankara.
Bu teze Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr
Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: durumluk-meta-duygu-olcegi-dmdo-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Durumluk Meta-Duygu Ölçe?i (DMDÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM